

Evie Woods

 metafora

KNIHKUPECTVÍ V DUBLINU

Přeložila Jana Žlábková

V nenápadné uličce čeká na své nalezení
dávné knihkupectví a spousta snů.

AŽ PRÍLIŠ DLOUHO BYLI OPALINE, MARTHA A HENRY VEDLEJŠÍMI POSTAVAMI SVÝCH ŽIVOTŮ...

Opaline a Marthu od sebe dělí jedno století a zároveň je spojuje mnoho podobných životních událostí, a hlavně hledání sebejistoty a vlastní cesty. Opaline, žijící v první polovině minulého století, nechce přijmout osud pasivní a pokorné manželky v předem dojednaném a ekonomicky výhodném sňatku. Stejně tak Martha, která se vydává do současného Dublinu najít své ztracené já a setká se tu s magickým světem knih. Díky tomu poznává Henryho, který tu pátrá po ztraceném rukopise.

Nitky osudu všech tří hrdinů se proplétají a odhalují doslova neuvěřitelně náhodné spojitosti. Opravdu náhodné?

„Hlavní postavy jsou tak skvěle vykreslené, že máte pocit, že prožíváte jejich příběhy s nimi.“

„Kniha, kterou nemůžete odložit, protože vás dojme a uchvátí.“

„Kouzelný román s nesmírně zajímavou zápletkou udržující napětí až do poslední stránky.“

— čtenářské ohlasy z Amazonu

KNIHKUPECTVÍ
V DUBLINU

Evie Woods

KNIHKUPECTVÍ
V DUBLINU

Přeložila Jana Žlábková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou **bez souhlasu nositele práv zakázány**.

Copyright © Evie Woods, 2023

First published in Great Britain in ebook format by HarperCollinsPublishers under the title *The Lost Bookshop*.

Translation © Jana Žlábková, 2024

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2024, translated under licence from HarperCollinsPublishers Ltd.

Evie Woods asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work.

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-844-0 (ePub)

ISBN 978-80-7625-843-3 (pdf)

ISBN 978-80-7625-334-6 (print)

Věnováno všem milovníkům knih

Prolog

Deštivé ulice Dublinu za chladného zimního dne nebyly místem, kde by se měl potulovat malý chlapec, tedy pokud by právě netiskl svůj nos k výkladní skříni toho nejúžasnějšího knihkupectví. Uvnitř zářila světla a barevné obálky knih ho přitahovaly a slibovaly dobrodružné příběhy a možnost úniku. Výloha byla plná novinek a různých cetek; v interiéru se téměř ke stropu vznášely malé horkovzdušné balony a hrací skříňky s mechanickými ptáčky a kolotoči se otáčely a vyzváněly. A stála tam i paní, která hocha zahlédla a mávla na něj, ať jde dál. Chlapec zavrtěl hlavou a mírně se začervenal.

„Přijdu pozdě do školy,“ řekl do výkladní skříně.

Paní přikývla a usmála se. Vypadala velmi přátelsky.

„Tak jen na minutku,“ souhlasil chlapec, potom co celé tři vteřiny bojoval s nutkavou touhou jít dovnitř.

„Na minutku.“ Paní stála za pultem a vyndávala z velké kartonové krabice další knihy. Zadívala se na něj. Chlapec měl košili vystrčenou z kalhot, hustou kšticí unikající už nějaký čas hřebenu a každou ponožku jinou. Paní se sama pro sebe usmála. Opalino

knihkupectví bylo magnetem pro malé chlapce a děvčátka. „Do které třídy chodíš?“

„Do třetí, u Svatého Ignáce,“ odpověděl a natáhl krk, aby lépe viděl na dřevěná letadla zavěšená na klenutém stropě.

„Líbí se ti tam?“

Při vzpomínce na školu se hoch smutně pousmál.

Paní ho nechala listovat ve staré knize o kouzelnických tricích, ale zanedlouho přišel k pultu, na kterém ležely kancelářské potřeby.

„Jestli chceš, můžeš mi pomoci. Připravuju pozvánky na akci, při které lidem představím novou knihu.“

Chlapec pokrčil rameny a s trochu přílišným nadšením začal po jejím vzoru skládat dopisy a strkat je do obálek. Byl velmi soustředěný a krčil nos tak usilovně, až se pozměnila konstelace pih na jeho tvářích.

„Co znamená Opaline?“ zeptal se a zdůraznil přitom každou slabiku.

„Opaline je jméno.“

„Vy se tak jmenujete?“

„Ne, já jsem Martha.“

Bylo jí jasné, že takové vysvětlení ho neuspokojí.

„Něco ti o ní povím, jestli chceš. Taky neměla moc ráda školu. Ani pravidla.“

„Nechtěla dělat, co jí někdo nařídil?“

„No právě to jí vadilo ze všeho nejvíc.“ Martha se spiklenecky usmála. „Šoupni tyhle dopisy do obálek a já mezitím uvařím čaj. Dobré příběhy vždycky začínají čajem.“

1. kapitola

OPALINE

Londýn 1921

Přejížděla jsem prsty po hřbetu knihy a po vroubkovaných deskách, abych cítila něco, čeho bych se mohla zachytit. Něco, čemu bych mohla věřit víc než tomu, co se právě odehrávalo přímo přede mnou. Bylo mi dvacet jedna let a moje matka usoudila, že nastal čas, abych se provdala. Můj bratr Lyndon mi příliš nepomohl, protože objevil jakéhosi přihlouplého tvora, jenž nedávno zdědil rodinný podnik, který má cosi společného s dovozem věcí z nějakého hodně vzdáleného místa. Příliš jsem to nevnímala.

„Žena v tvém věku má jen dvě možnosti,“ prohlásila matka a odložila šálek s podsálkem na stůl vedle křesla. „První je vdát se a druhou je najít si místo odpovídající jejímu společenskému postavení.“

„Společenskému postavení?“ opáčila jsem nevěřičně. Když jsem se rozhlédla po salonu s oprýskanými zdmi a vybledlými závěsy, musela jsem obdivovat její samolibost. Provdala se za muže nižšího společenského postavení a často mu to dávala neomalené najevo, pro případ, že by zapomněl.

„Musíte to dělat zrovna teď?“ zeptal se bratr Lyndon naší hospodyně paní Barrettové, která právě vybírala popel z krbu.

„Madam nařídila, že mám zatopit,“ prohlásila žena tónem postrádajícím sebemenší náznak úcty. Žila s námi tak dlouho, co moje paměť sahá, a přijímala příkazy jen od mé matky. Nás ostatní nepovažovala za hodné pozornosti.

„Prostě se musíš vdát,“ opakoval Lyndon jako papoušek a za pomoci vycházkové hole se belhal po pokoji. Byl o osmnáct let starší. Když bojoval ve Flandrech, zasáhla pravou část jeho těla střepina bomby a bratr, kterého jsem znávala, zůstal pohřbený kdesi tam na bojišti. V jeho očích se dál zrcadlily děsivé hrůzy, které viděl, a ač to nerada přiznávám, měla jsem z něj stále větší strach. „Je to dobrá partie. Otcova penze stačí nanejvýš na uhrazení výdajů, které má matka s vedením domácnosti. Je načase, abys zvedla hlavu od knih a čelila realitě.“

Přitiskla jsem ruku na desky knihy ještě pevněji. Jednalo se o vzácné první vydání románu *Na Větrné hůrce*, které vyšlo v Americe a daroval mi ho otec, spolu s láskou ke čtení. Nosila jsem tu knihu v plátěných deskách jako talisman. Na jejím hřbetu byla zlatem vyvedena klamavá slova „Od autorky *Jany Eyrové*“. Narazili jsme na ten svazek čirou náhodou na bleším trhu v Camdeniu, což bylo tajemství, které jsme matce nesměli prozradit. Později jsem zjistila, že anglický vydavatel knih Emily Brontëové dal k té zavádějící poznámce svolení, protože chtěl profitovat z komerčního úspěchu *Jany Eyrové*. Kniha nebyla v nejlepším stavu. Okraje plátěné vazby byly ošoupané a na zadní desky kdosi vyryl malé věčko. Měla uvolněné stránky, protože nit, která je držela pohromadě, byla opotřebovaná věkem a častým používáním. Ale mně přesně tyhle věci, včetně papíru nasáklého vůní doutníku, připadaly jako stroj času. Možná právě tehdy byla zaseta semínka. Kniha nikdy není tím, čím se zdá být. Otec nejspíš doufal,

že láska ke knihám ve mně probudí zájem o školu, ale ve skutečnosti jenom posílila mou averzi vůči třídě. Žila jsem ve svých představách, a tak jsem pokaždé spěchala ze školy domů a večer ho prosila, ať mi čte. Otec byl státní úředník, čestný muž s vášní k učení. Vždycky říkal, že knihy nejsou pouhá slova na papíru; jsou to brány do jiných míst a jiných životů. Zamilovala jsem si knihy a rozsáhlé světy, které se v nich skrývají, a za to všechno vděčím svému otci.

Jednou mi pověděl: „Když skloníš hlavu, uslyšíš, jak starší knihy šeptají svá tajemství.“

Vzala jsem z poličky hodně starou knihu v deskách z teletiny a se stránkami zbarvenými časem. Držela jsem ji u ucha, zavřela oči a představovala si, že slyším ta nejdůležitější tajemství, která se mi autor pokouší sdělit. Ale nic jsem neslyšela, alespoň slova ne.

„Co slyšíš?“ zeptal se otec.

Čekala jsem, až mi ten zvuk pronikne do uší.

„Slyším moře!“

Bylo to, jako bych měla u ucha mušli a stránkami proudil svěží vzduch. Usmál se a položil mi dlaň na tvář.

„Ony dýchají, tati?“ zeptala jsem se.

„Ano,“ řekl. „Příběhy dýchají.“

Když v roce 1918 nakonec podlehl španělské chřipce, seděla jsem celou noc vedle jeho lůžka, držela jeho chladnou ruku ve své a četla mu jeho oblíbený příběh. *Život a osudy Davida Copperfielda* od Charlese Dickense. Z nějakého bláhového důvodu jsem doufala, že mi ho ta slova vrátí zpátky.

„Odmítám se provdat za muže, kterého ani neznám, jen kvůli zlepšení stavu našich financí. Ten nápad je naprosto absurdní!“

Paní Barrettová v tu chvíli upustila pohrabáč, a jak udeřil do mramoru, bratrovi ztuhly rysy. Nenáviděl jakékoli hlasité zvuky.

„Okamžitě vypadněte!“

Ta ubožačka měla bolavá kolena a až po třech neúspěšných pokusech se jí konečně podařilo vstát a odejít. Nikdy se nedozvím, jak se dokázala ovládnout a prudce za sebou neprásknout dveřmi.

Pokračovala jsem ve své obraně.

„Jestli pro vás oba představuju velké břímě, tak se prostě odstěhuju.“

„A kam bys asi šla? Nemáš žádné peníze,“ odsekla matka. Bylo jí už přes šedesát a o mém příchodu do rodiny vždycky mluvila jako o „malém překvapení“, což by znělo téměř poeticky, kdybych nevěděla, jak nesnáší překvapení. Dospívání v domácnosti vedené starší generací jen posilovalo mou nutkavou touhu osvobodit se a poznávat moderní život.

„Mám přátele,“ prohlásila jsem rezolutně. „Najdu si práci.“

Matka zaječela smíchy.

„K čertu s tebou, nevděčný spratku,“ zavrčel Lyndon, a když jsem se pokusila vstát ze židle, popadl mě za zápěstí.

„To bolí.“

„A jestli neposlechneš, bude to bolet ještě víc.“

Pokusila jsem se vymanit z jeho sevření, ale držel mě pevně. Podívala jsem se na matku, která velmi intenzivně studovala kobereček ležící na zemi.

„Chápu,“ řekla jsem a v tu chvíli mi došlo, že Lyndon je teď pánem domu a může o všem rozhodovat.

„Správně.“ Pořád svíral mé zápěstí a já cítila jeho kyselý dech. „Řekl jsem, správně.“

Zadívala jsem se mu do očí a znovu se pokusila vyškubnout. „Sejdu se s tím nápadníkem.“

„Vezmeš si ho,“ prohlásil sebejistě a pomalu uvolnil sevření.

Uhladila jsem si sukni a zastrčila knihu do podpaží.

„Takže jsme dohodnuti,“ pravil Lyndon a jeho chladné oči hleděly kamsi za mě. „Ještě dnes pozvu Austina na večeři a všechno dojednáme.“

„Ano, bratře,“ řekla jsem a pak jsem se uchýlila nahoru do svého pokoje.

Prohledala jsem horní zásuvku toaletního stolku a našla cigaretu, kterou jsem ukradla paní Barrettové z její skříňky v kuchyni. Otevřela jsem okno, zapálila ji a pomalu vdechovala nikotin a připadala si jako nějaká filmová *femme fatale*. Posadila jsem se ke stolku a odložila cigaretu na starou lasturu, kterou jsem loni v létě našla na pláži během bezstarostné dovolené se svou nejlepší přítelkyní Jane, jež se vzápětí vdala. Přestože ženy už měly volební právo, dobrý sňatek byl pořád považovaný za jedinou možnost.

Dívala jsem se na svůj odraz v zrcadle a dotýkala se konečků vlasů, sahajících ke krku. Matka málem omdlela, když viděla, co jsem udělala se svými dlouhými kadeřemi. „Už nejsem malá holka,“ řekla jsem jí. Ale opravdu jsem tomu věřila? Chtěla jsem být moderní žena, chtěla jsem riskovat. Ale co jiného jsem mohla dělat než poslouchat, když jsem neměla peníze? Tehdy jsem si znovu vybavila otcova slova... *Knihy jsou jako brány*. Podívala jsem se na poličku s knihami a zhluboka potáhla z cigarety.

„Co by udělala Nellie Blyová?“ zeptala jsem se sama sebe, což nebylo nic neobvyklého. Tahle americká novinářka pro mě představovala ztělesnění odvahy a nebojácnosti. Byla to průkopnice a po vzoru hlavního hrdiny románu Julese Vernea procestovala svět za pouhých sedmdesát dva dní, šest hodin a jedenáct minut. Vždycky říkala, že pokud člověk vynaloží energii správně

a zaměří ji dobrým směrem, dokáže cokoli. Kdybych byla kluk, ohlásila bych, že před svatbou hodlám uskutečnit velkou cestu po Evropě. Toužila jsem poznávat jiné kultury. Bylo mi dvacet jedna let a nic jsem nedokázala. Nic jsem neviděla. Znovu jsem se zadívala na své knihy, a než jsem dokouřila cigaretu, byla jsem rozhodnutá.

„Kolik mi za ně můžete dát?“ Dívala jsem se, jak pan Turton zkoumá desky knih *Na Větrné hůrce* a *Zvoník u Matky Boží*.

Patřil mu zatuchlý obchod, jenž ve skutečnosti tvořila jen hodně dlouhá chodba bez oken. Vzduch byl nasáklý kouřem z jeho dýmky a po chvíli mi začaly slzet oči.

„Dvě libry, což je velmi štědrá nabídka.“

„To ne, já potřebuju víc.“

Náhle spatřil otcův výtisk *Davidu Copperfielda*, a než jsem mu v tom mohla zabránit, začal jím listovat.

„Tuhle neprodávám. Mám k ní... citovou vazbu.“

„No vida, to je zajímavé. Jde o vydání určené k předčítání, což nejspíš znamená, že Dickens z ní čítával publiku.“ Měl baňatý nos a malá očka a vypadal jako jezevec nebo krtek. Vyčmuchal mou cennou knihu jako nějakého lanýže.

„Ano, já vím,“ řekla jsem a pokusila jsem se vytrhnout knihu z jeho lačných prackek. Ale on na ni dál pěl chválu, jako by ji už prodával na aukci.

„Překrásná vazba z leštěné červené teletiny. Nádherné vydání, hřbet zdobený zlatými ornamenty, zlacené okraje stránek, původní mramorované předsádky.“

„Tu knihu mi daroval můj otec. Není na prodej.“

Zadíval se na mě přes okraj brýlí a přejel mě očima. „Slečno...?“

„Slečna Carlisleová.“

„Slečno Carlisleová, ta kniha patří mezi nejzachovalejší vzácná vydání, která jsem kdy měl v rukou.“

„A ilustroval ji Hablot K. Browne. Tady je jeho pseudonym, Phiz,“ dodala jsem hrdě.

„Mohl bych vám nabídnout patnáct liber.“

Svět náhle ztichl, což se často stává těsně před rozhodnutím, jež změní celý váš život. Na jedné cestě byla svoboda spojená s neznámem. Na druhé pozlacená klec.

„Dvacet liber, pane Turtone, a je vaše.“

Přimhouřil oči a z jeho zdráhavého úsměvu se dalo vyčíst, že tím není příliš nadšený. Věděla jsem, že zaplatí, a také mi bylo jasné, že se budu celý život snažit získat tu knihu zpátky. Když se ke mně otočil zády, strčila jsem svůj román *Na Větrné hůrce* zpátky do kapsy a zmizela.

A tím započala moje kariéra obchodnice s knhami.